

GT.0000027889

HỌC VIỆN BÁO CHÍ VÀ TUYÊN TRUYỀN
TS. Nguyễn Thị Trường Giang (Chủ biên)

Giáo trình **TÁC PHẨM BẢO MẠNG ĐIỆN TỬ**

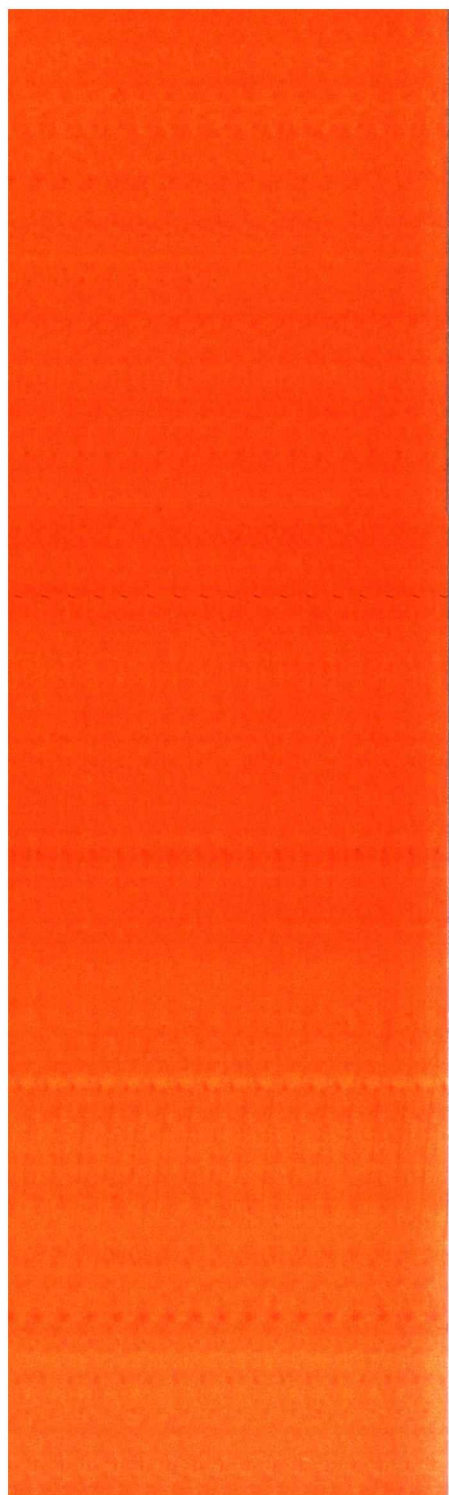
UYÊN
LIỆU

11

NHÀ XUẤT BẢN

THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

HỌC VIỆN BÁO CHÍ VÀ TUYÊN TRUYỀN
PGS.TS Nguyễn Thị Trường Giang (Chủ biên)

GIÁO TRÌNH
Tác phẩm
báo mạng
điện tử

NHÀ XUẤT BẢN THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

NHÓM TÁC GIẢ

Chương 1:

PGS. TS. Nguyễn Thị Trường Giang

Chương 2:

PGS. TS. Nguyễn Thị Trường Giang

ThS. Lê Thị Thanh Xuân

Chương 3:

ThS. Lê Thị Thanh Xuân

ThS. Trương Hoài Trâm

Chương 4:

PGS. TS. Nguyễn Thị Trường Giang

Chương 5:

PGS. TS. Trần Thế Phiệt

ThS. Trần Thị Phương Lan

CỘNG TÁC VIÊN

ThS. Đinh Hồng Anh

ThS. Ngô Bích Ngọc

LỜI GIỚI THIỆU

Nền báo chí Việt Nam trong thời đại “kỷ nguyên số” đã có bước chuyển mình thức thời và mạnh mẽ. Báo mạng điện tử tuy sinh sau đẻ muộn nhưng đã nhanh chóng khẳng định được vai trò của mình trong lòng độc giả, không ngừng tăng tốc để bắt kịp báo in, phát thanh và truyền hình với tốc độ chóng mặt, trở thành món ăn tinh thần không thể thiếu của mỗi độc giả.

Cùng với mạng lưới internet phủ sóng toàn cầu là mạng lưới thông tin báo chí điện tử sôi động có sức thu hút hàng triệu lượt người truy cập hàng ngày. Ở bất kỳ nơi đâu chỉ cần một thiết bị thông minh có kết nối internet là mọi người có thể thỏa sức tìm kiếm các thông tin ở mọi lĩnh vực từ văn hóa - xã hội đến kinh tế - chính trị... và tương tác đa chiều với nhau trên báo mạng điện tử. Có thể nói, bên cạnh việc đơn thuần đưa thông tin tổng hợp, đề cập đến tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội, thì để chinh phục được những độc giả ngày càng “khó tính” thì rất cần những tác phẩm báo mạng điện tử có đề tài “đắt”, tạo dấu ấn và sức lan tỏa.

Nhằm hướng đến việc cung cấp những kiến thức cơ bản cùng các kỹ năng liên quan đến hoạt động sáng tạo báo mạng điện tử để có được những tác phẩm chất lượng, Nhà xuất bản

Thông tin và Truyền thông xin trân trọng giới thiệu với độc giả cuốn sách ***Giáo trình tác phẩm báo mạng điện tử*** do PGS.TS. Nguyễn Thị Trường Giang làm chủ biên, gồm 05 chương:

- *Chương 1: Tổng quan về loại hình báo mạng điện tử*
- *Chương 2: Thể loại Tin trên báo mạng điện tử*
- *Chương 3: Thể loại Phóng vấn trên báo mạng điện tử*
- *Chương 4: Thể loại Phóng sự trên báo mạng điện tử*
- *Chương 5: Thể loại Bình luận trên báo mạng điện tử*

Với ***Giáo trình tác phẩm báo mạng điện tử***, các tác giả đã đem đến cái nhìn tổng quan về lý thuyết song song cùng bức tranh thực tế được cập nhật đúng với tình hình báo mạng điện tử Việt Nam nói riêng và tình hình thế giới trong thời điểm hiện nay nói chung.

Xin trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc!

NHÀ XUẤT BẢN THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

Chương 1

TỔNG QUAN VỀ LOẠI HÌNH BÁO MẠNG ĐIỆN TỬ

1.1. Khái niệm

Trên thế giới và ở Việt Nam đang tồn tại nhiều cách gọi khác nhau đối với loại hình báo chí này: *Báo điện tử* (Electronic Journal), *báo trực tuyến* (Online Newspaper), *báo mạng* (Cyber Newspaper), *báo chí Internet* (Internet Newspaper) và *báo mạng điện tử*.

Báo điện tử là khái niệm thông dụng nhất ở nước ta. Nó gắn liền với tên gọi của nhiều tờ báo mạng điện tử thuộc cơ quan báo in, như *Quê Hương điện tử*, *Nhân Dân điện tử*, *Lao Động điện tử*... Ngay trong các văn bản pháp quy của Nhà nước cũng sử dụng thuật ngữ “báo điện tử”.

Điều 12 Nghị định số 55/2001/NĐ-CP ngày 23/8/2001 của Chính phủ về quản lý và cung cấp dịch vụ Internet, đã nêu: “Dịch vụ thông tin trên Internet là một loại hình dịch vụ ứng dụng Internet, bao gồm dịch vụ phát hành báo chí (báo in, báo hình, báo điện tử), phát hành xuất bản phẩm trên Internet và dịch vụ cung cấp các loại hình điện tử khác trên Internet”.

Trong Điều 3, Chương 1 của Luật số 12/1999/QH10 ngày 12/6/1999 về sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Báo chí được Quốc hội nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam

thông qua ngày 28/12/1999 cũng đề cập đến thuật ngữ “báo điện tử (được thực hiện trên mạng thông tin máy tính) bằng tiếng Việt, tiếng các dân tộc thiểu số Việt Nam, tiếng nước ngoài” để chỉ loại hình báo chí này.

Đến Luật Báo chí 2016, tại Điều 3, Chương 1, khái niệm “báo điện tử” tiếp tục được đề cập “là loại hình báo chí sử dụng chữ viết, hình ảnh, âm thanh, được truyền dẫn trên môi trường mạng, gồm báo điện tử và tạp chí điện tử”.

Tuy nhiên, khái niệm *báo điện tử* có nghĩa rất chung chung, không giúp hiểu rõ đặc điểm của loại hình báo chí phát hành trên mạng: tờ báo được sản xuất trong vòng khép kín trên mạng LAN của tòa soạn hay tờ báo được “chạy” trên môi trường mạng toàn cầu Internet. Đồng thời, đã có thời gian chúng ta sử dụng cách gọi này để chỉ phát thanh và truyền hình nên nếu dùng lại rất dễ gây nhầm lẫn.

Báo trực tuyến là khái niệm được sử dụng đầu tiên ở Mỹ và đã trở thành cách gọi quốc tế. Thuật ngữ “trực tuyến” (online) trong các từ điển tin học được dùng để chỉ trạng thái của một máy tính khi đã kết nối với mạng máy tính và sẵn sàng hoạt động. Hiện nay, thuật ngữ này đang được sử dụng rộng rãi trong lĩnh vực truyền thông nhằm chỉ các khái niệm có cùng đặc tính như: “xuất bản trực tuyến” (online publishing), “phương tiện truyền thông trực tuyến” (online media), “nhà báo trực tuyến” (online journalist), “phát thanh trực tuyến” (online radio), “truyền hình trực tuyến” (online television)... Tuy nhiên, cách gọi này gắn với tin học nhiều hơn và chưa được Việt hóa.

Báo mạng là cách gọi tắt của báo mạng Internet. Đây là cách gọi không mang tính khoa học vì nó không rõ nghĩa, không đầy đủ, dễ làm hiểu sai bản chất của thuật ngữ. Bởi Internet là mạng của các mạng (A network of networks), dưới nó còn rất nhiều loại mạng như mạng nội bộ của các tổ chức, các công ty, các chính phủ... Gọi tắt như thế sẽ không xác định rõ ràng ranh giới giữa khái niệm “mạng” và “mạng Internet”.

Báo Internet cũng là khái niệm được dùng khá rộng rãi. Thuật ngữ này được sử dụng trong một số đề tài khoa học, hội thảo khoa học về vai trò của công nghệ thông tin đối với loại hình báo chí mới. Cách gọi này là sự kết hợp tên gọi của Internet với một tờ báo (newspaper) chính là ở chỗ: Internet cung cấp không gian với đầy đủ tiện nghi cho một tờ báo hoạt động. Tờ báo lấy Internet làm phương tiện truyền tải, lấy các khả năng ưu việt của Internet làm lợi thế và hoạt động độc lập trên Internet. Tờ báo - dưới dạng một địa chỉ web - và Internet là đôi bạn song hành trên xa lộ thông tin.

Theo TS. Thang Đức Thắng - Tổng Biên tập báo VnExpress thì đây là tên gọi chính xác nhất, cho phép hiểu rõ ràng đặc trưng của loại hình báo chí này⁽¹⁾. Qua thực tiễn hoạt động trong ngành, rất nhiều người đã đồng tình với cách gọi trên. Tuy nhiên, thuật ngữ này cũng dễ gây nhầm lẫn rằng: tất cả các trang web có mặt trên Internet đều là báo mạng điện tử. Trên

⁽¹⁾ TS. Thang Đức Thắng, Bài giảng lớp cao học báo chí khoá 2004-2006, Học viện Báo chí và Tuyên truyền.

thực tế, một tờ báo phát hành trên mạng đúng là một trang web nhưng không phải trang web nào cũng là tờ báo.

Báo mạng điện tử là một loại hình báo chí được xây dựng dưới hình thức của một trang web, phát hành trên mạng Internet, có ưu thế trong chuyển tải thông tin một cách nhanh chóng, tức thời, đa phương tiện và tương tác cao. Học viện Báo chí và Tuyên truyền chọn thuật ngữ “Báo mạng điện tử” bởi nhiều lý do⁽¹⁾:

- Thứ nhất, nó khẳng định loại hình báo chí mới này là con đẻ của sự phát triển vượt bậc của công nghệ thông tin, hoạt động được nhờ các phương tiện kỹ thuật tiên tiến, số hóa, các máy tính nối mạng và các server, các phần mềm ứng dụng.

- Thứ hai, nó cho phép hiểu một cách chính xác về bản chất, đặc trưng của loại hình báo chí này: tính đa phương tiện, tính tương tác cao, tính tức thời, phi định kỳ, khả năng truyền tải thông tin không hạn chế, với cách lưu trữ thông tin dưới dạng dữ liệu siêu văn bản, khả năng siêu liên kết - các trang báo được tổ chức thành từng lớp, có cơ chế “nở” ra với số trang không hạn chế...

- Thứ ba, tên gọi này chỉ rõ người làm báo và người đọc báo đều phải có trình độ kỹ thuật nhất định.

- Thứ tư, đây là sự kết hợp các tên gọi có nội dung riêng biệt như: báo, mạng, điện tử. Vì vậy, tên gọi này thỏa mãn được

⁽¹⁾ TS. Nguyễn Thị Thoa (2007), *Tổ chức và quản lý báo mạng điện tử ở Việt Nam*, Đề tài nghiên cứu khoa học cấp cơ sở trọng điểm, Học viện Báo chí và Tuyên truyền, Hà Nội.